

FOUSAM

*Fra Forskning
til praksis;*

*- Hva virker i
møte med
barn som
pårørende?*

FELLES FAGDAG FOR
BARNEANSVARLIGE OG
KONTAKTPERSONER

18.10.2023

Arbeidsutvalg for Nettverksgruppen Barn som pårørende Helse-Fonna området

- Oppretta av FOUSAM i 2020
- Kommunar, Helse-Fonna og Ungdomsrådet i HF
- Formidle informasjon og innspill om Barn som pårørende
- Arrangere fagdagar m.m.
- Bruk oss! 😊
- Sjekk ut: www.fousam.no

Dagens program:

- 09.30: Registrering/kaffe
- 10.00: Velkommen ved Nettverksgruppa
- 10:15 Søsken som er pårørende - ved forsker Trine Brun Kittelsen (Teams)
- 11.00: Samhandling mellom helseforetak og kommune - ved Samhandlingssjef Reidun Mjør
- 11.20: Lunsj 30 minutt
- 11.50: Ungdomsrådet presenterer sitt arbeid og sine 11 beste tips
- 12.05: Barns Beste presenterer sitt arbeid og siste nytt
- 13.30: Pause
- 13.45: Hvordan bidra til mestring? Erfaringsdeling og Panelsamtale
- 14.30: Avslutning og veien videre ved Nettverksgruppen

Bilde: Lisa Aisato, google.com

Spesialisthelsetjenesteloven §3-7a

- Barneansvarlig personell

Helsepersonelloven §10a og b

- Plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som pårørende til foreldre eller søsken
- Plikt til å bidra til å ivareta barn som er etterlatte etter foreldre eller søsken

Pårørendeveilederen (under revidering)

Forskar Trine Brun
Kittelsen ved Oslo Met

Reidun Mjør
Samhandlingsjef
i Helse Fonna

Fagdag barn som pårørende

A horizontal dotted line is positioned below the title. On the right side of the page, there are three large blue circles arranged vertically, with a vertical dotted line passing through their centers.

18.10.2023

Reidun Rasmussen Mjør, samhandlingssjef Helse Fonna

Målsetting samhandling kommunar og føretak

Den samla helsetenesta skal bidra til at den enkelte sjølv kan meistre livet sitt eller gjenopprette funksjonar/eigameistring i størst mogeleg grad.

Målsetting samhandling kommunar og føretak

Eit heilskapleg og tverrfagleg tenestetilbod og eit samanhengande behandlingsforløp som er organisert med utgangspunkt i den enkelte pasient sitt behov.

Pasientane skal oppleve samanhengande tenester, på tvers av kommunar og sjukehus.

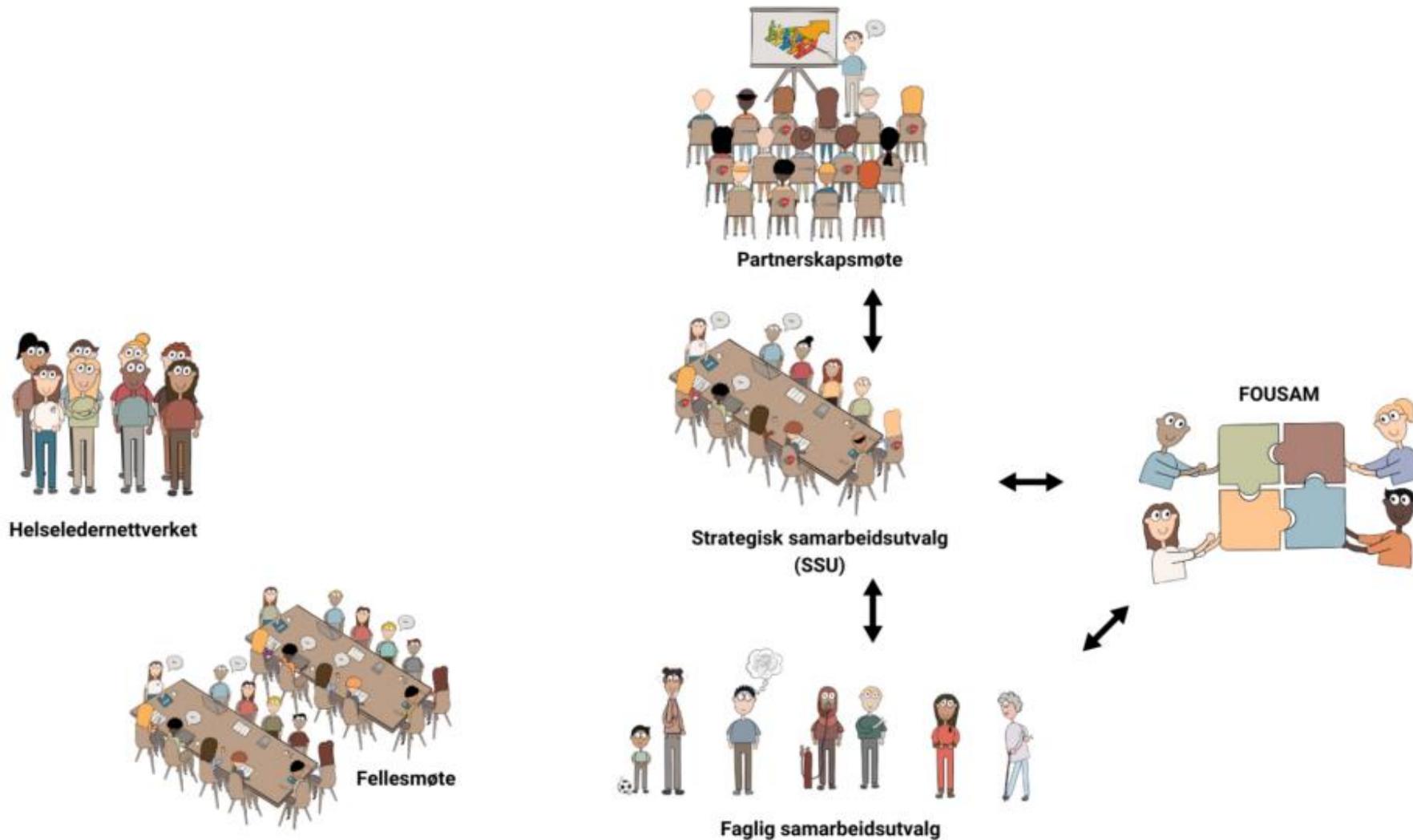
Samarbeidsavtaler mellom Helse Fonna og kommunane

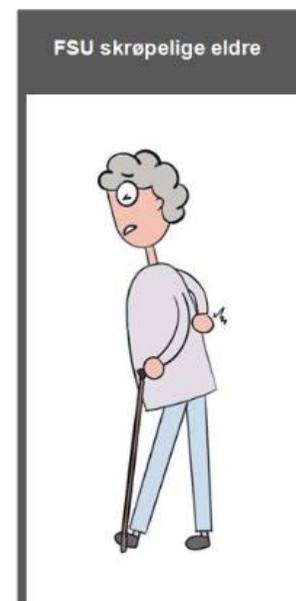
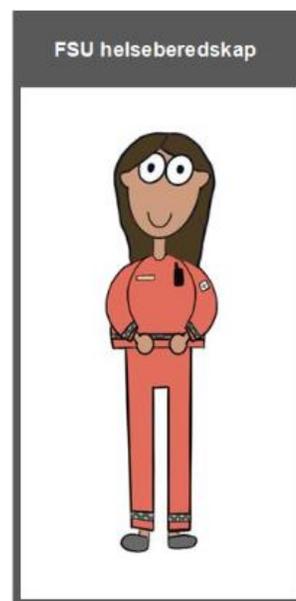
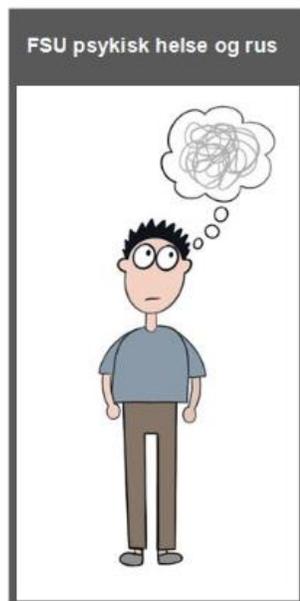
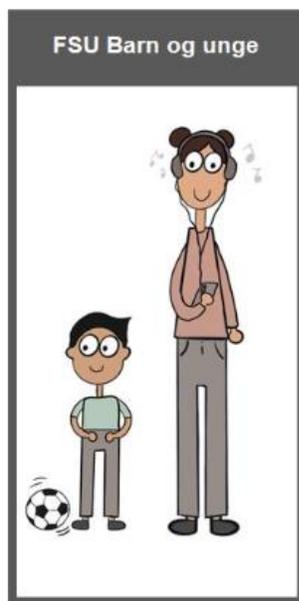
Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023

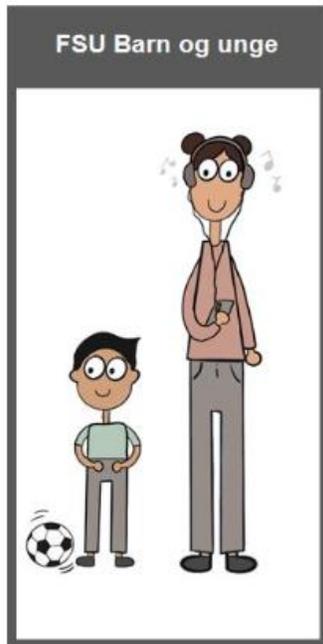
Helsefellesskapet i Helse Fonna

Faglege samarbeidsutval (FSU)

Fagleg samarbeidsutval barn og unge

- Barn og unges helseteneste
- Betre tverrfagleg samarbeid
- Barn som pårørende

Samarbeidsavtaler mellom Helse Fonna og kommunane

Ny nasjonal veiledar for samarbeidsavtalar

Foto: Store norske
leksikon

Avtale om koordinerte tenester

Krav til innhald:

- Retningslinjer for samarbeid i samband med innlegging, utskrivning, habilitering, rehabilitering og lærings- og meistringstilbod til pasientar med behov for koordinerte tenester.

Avtalen kan beskriva:

- Rutinar for å ivareta mindreårige barn som pårørande.

Ny samarbeidsavtale:
**Barn og unge som mottek
tenester frå både
spesialisthelseteneste og
kommune**

Foto: Kompetansebroen

Ny nasjonal helse og samhandlingsplan

Foto: Kartverket

Prioriterte pasientgrupper

Personer med alvorlige
psykiske lidelser
og rusproblemer

Barn og unge

Skrøpelige eldre

Personer med flere
kroniske lidelser

Sikre barn og unge som pårørende sine rettar

LOGG INN
HELSE NORGE

SØK 🔍

MENY ☰

Framsida > Barn som pårørende

Barn som pårørende

Vi er pålagt å ivareta barn som er pårørende til foreldre eller søsken som har psykisk eller fysisk sjukdom. Her finn du meir informasjon om korleis vi kan hjelpe.

LUNSD 11.20 - 11.50

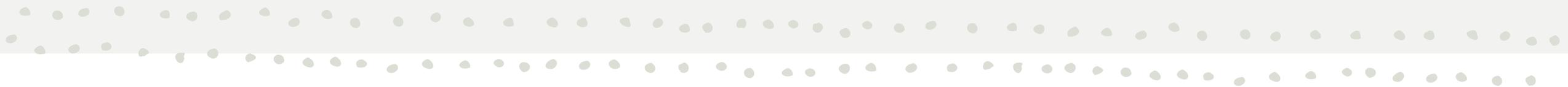

Blåse på

- https://www.youtube.com/watch?v=_ysZ_Ekarihw

Ungdomsrådet

Fellessamling: Barneansvarlige og kontaktpersoner

V/ UNGDOMSRÅDET I HELSE
FONNA

Ungdomsrådet i Helse Fonna

Ungdomsrådet skal bidra til at barn og unge skal få et enda bedre tilbud i Helse Fonna enten de er syke selv, eller har sykdom i nærfamilie

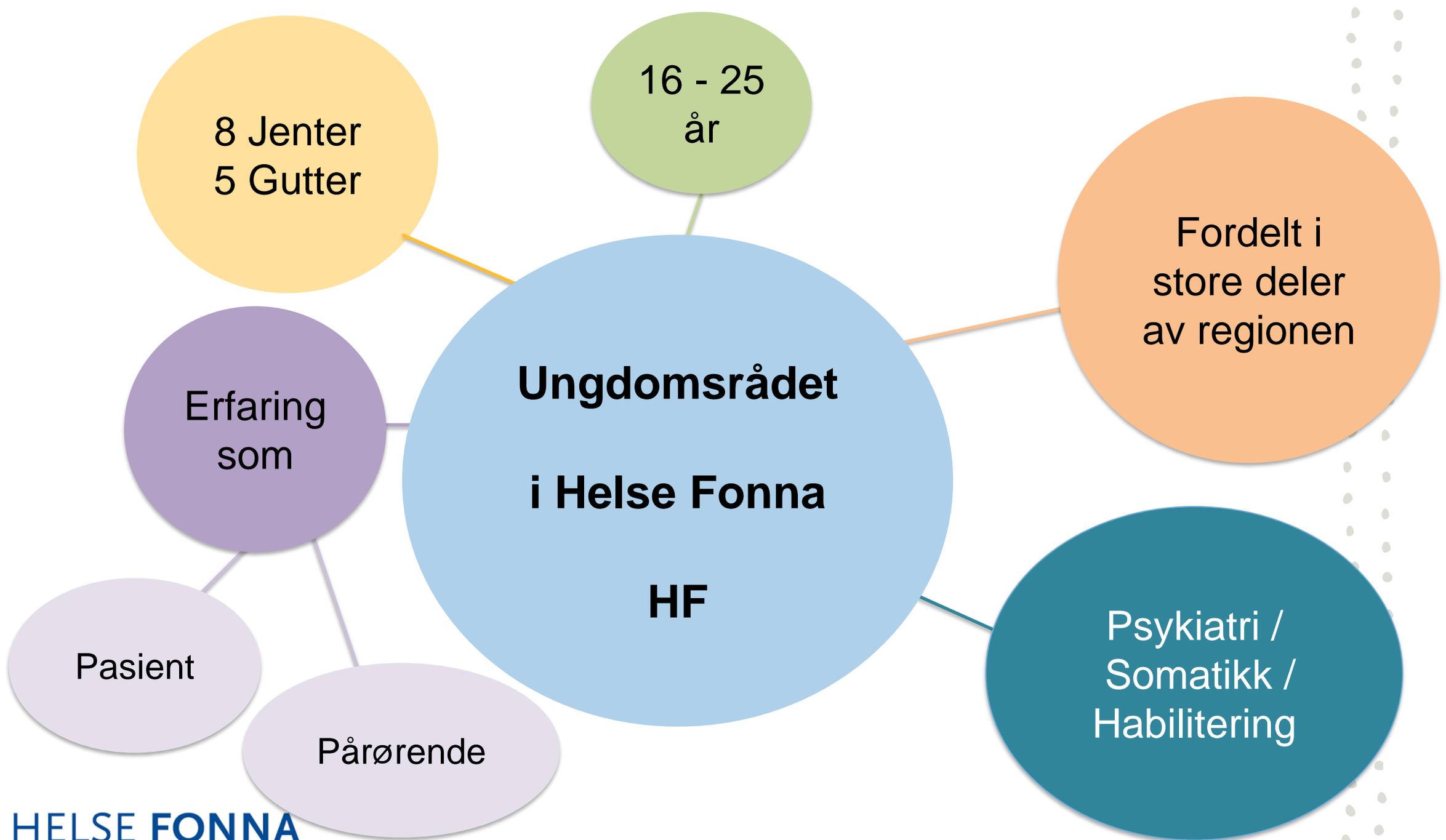
Hvem er vi?

JONAS STORESUND

SIV EMBERLAND

Arbeidsmetoder

BEHOVSKART

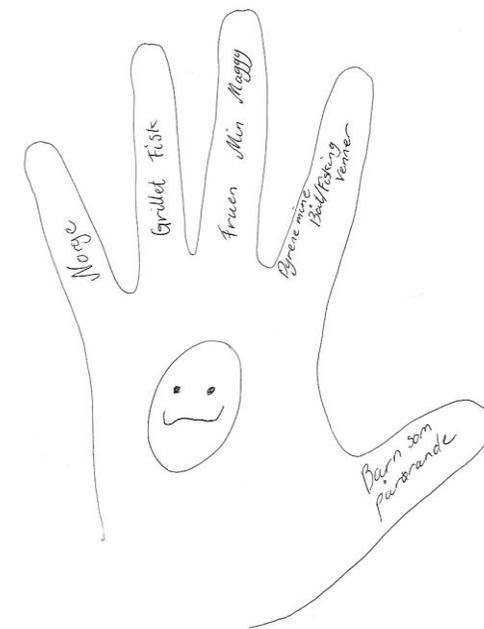
Navn	Dagen i dag	Noe i dele
Emma Solie	☺	Nytt ungdomstreff
Magnus	☺	
Siv	☺	
Elisabeth	☺	
Tea	☺	
Anders	☺	
GRO	☺	

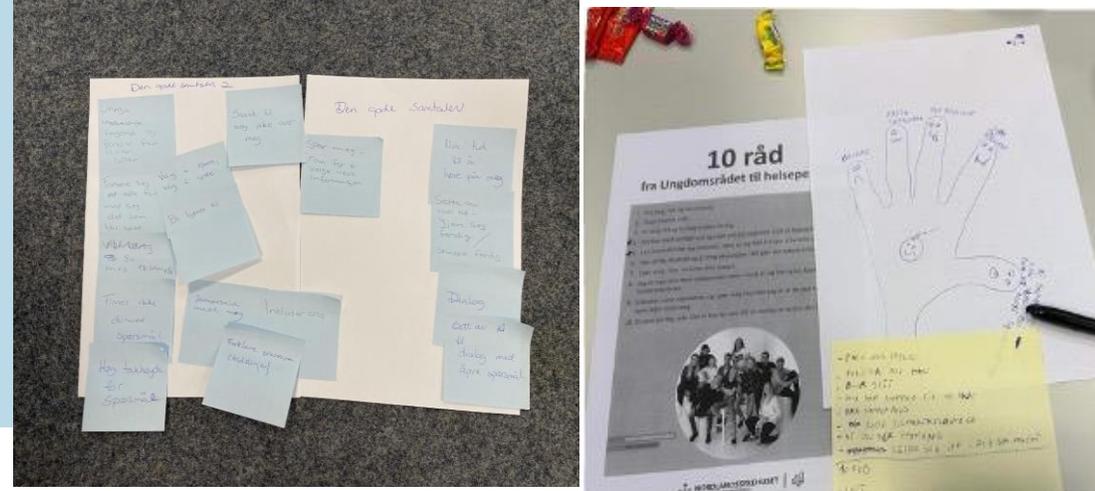
Kreative aktiviteter - fører til:

- Trygghet
- Samhold
- Åpenhet

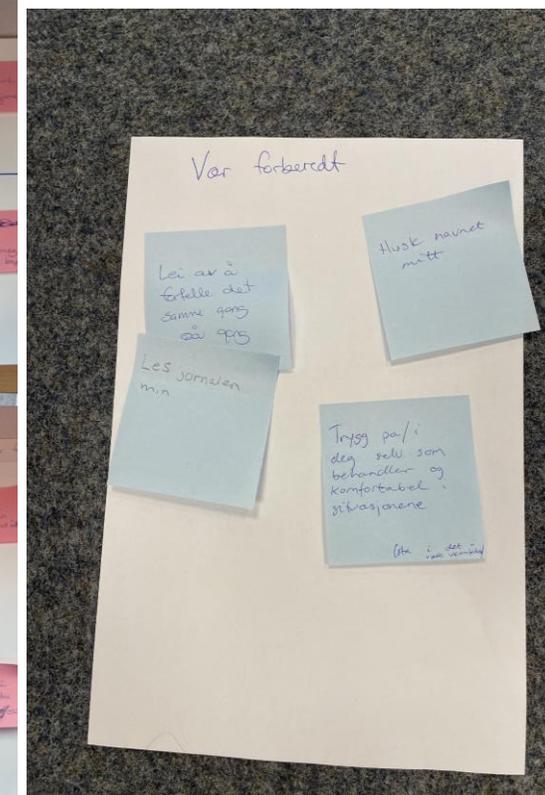
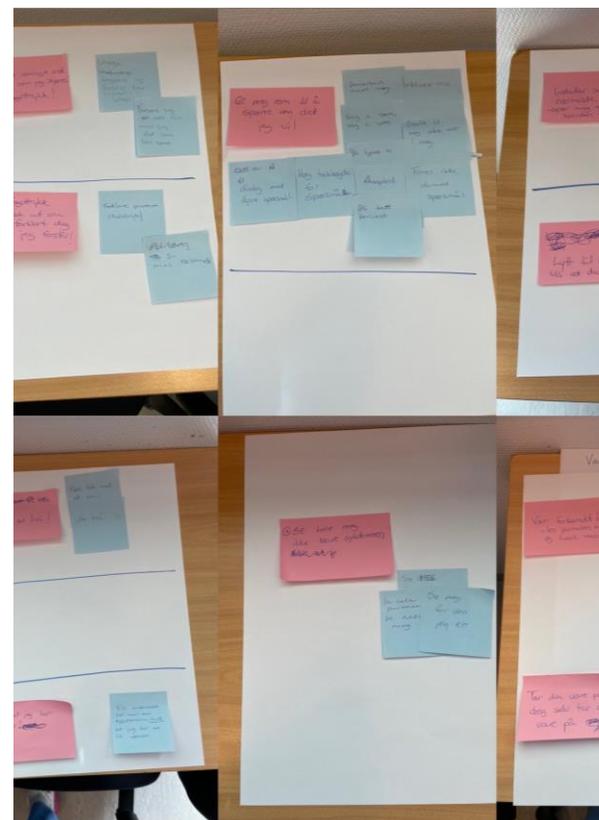
ÅPENHET BYGGER TILLITT

«Våre 11 beste tips» - Prosesser

- Grupperarbeid
  - Hva er viktig for meg i møte med helsepersonell
- Plenum
- Sortering av like punkter

«Våre 11 beste tips»

- **Smil** og si hei
- **Vær forberedt**, husk navnet mitt og les journalen min
- **Lytt til meg**, og vis at du bryr deg
- Pass på **kroppsspråket ditt og ordene** dine henger sammen
- Husk at jeg **har et liv**
- **Se hele meg**, og ikke bare sykdommen min
- **Kutt ut fagspråk**, forklar med vanlige ord
- Sjekk om du har forklart deg **slik at jeg forstår**
- Gi meg rom til å **spørre om det jeg vil**
- **Inkluder mine nærmeste**, og involver meg i prosessen
- **Tar du vare på deg selv**, tar du vare på oss

Resultatet

Tipsene gjenspeiler hva

Ungdomsrådet ønsker i møte med
helsetjenesten

- Enkle små grep utgjør en stor
forskjell

*Ungdomsrådet har fått trykket opp
plakater som skal rundt på alle
avdelinger i Helse Fonna*

Til deg som er helsepersonell
og møter ungdom

Hilsen ungdomsrådet ♥

11
av våre
beste tips

Smil og si hei :)

Vær forberedt, husk navnet
mitt og les journalen min.

Lytt til meg og vis at du bryr
deg.

Pass på at **kroppsspråket
ditt og ordene** dine henger
sammen.

Husk at jeg **har et liv**.

Se hele meg og ikke bare
sykdommen min.

Kutt ut fagspråk, forklar
med vanlige ord.

Sjekk om du har forklart deg
slik at jeg forstår.

Gi meg rom til å **spørre om
det jeg vil.**

Inkluder mine nærmeste og
involver meg i prosessen.

Tar du vare på deg selv, tar
du vare på oss.

Takk for oss

DU FINNER UNGDOMSRÅDET PÅ
INTAGRAM UNDER
@HELSEFONNA_UNGDOMSRAADET

Barns Beste

PAUSE 13.30 - 13.45

Erfaringsdeling & Panelsamtale

- **Hvordan bidra til mestring hos Barn som pårørende?**
  - Bømlo Kommune deler erfaring med Søskengrupper

Barne og
familieteresta i
Bømlo kommune
ynskjer å sjå og
ivareta barn som
pårørande på best
mogleg måte.

Kvifor starta me med søskengruppe, søsken som pårørande?

Utdrag frå infoskriv til foreldra :

«På søskengruppene snakkar me om korleis det er å ha ei søster eller ein bror med annleis fungering, og du møter andre barn som er i same situasjon. Me har eit ressurs fokus, der me har fokus på å normalisere, gi rom for spørsmål, få lov til å fortelje det ein ynskjer, få fram styrkar hos søster/ bror og så har me det kjekt i lag med mykje latter og moro. For barn som har søsken med ei funksjonsnedsetting er det å vera pårørande ein del av den normale kvardagen, og me ynskjer ikkje å endre på det synet.»

- **Kva gjorde me?**

DENNE BOKA TILHØYRA:

Denne boka er di, og handlar om slikt som mange barn lurar på når bror eller søster har ei funksjonsnedsetting, ein diagnose eller er født annleis enn deg.

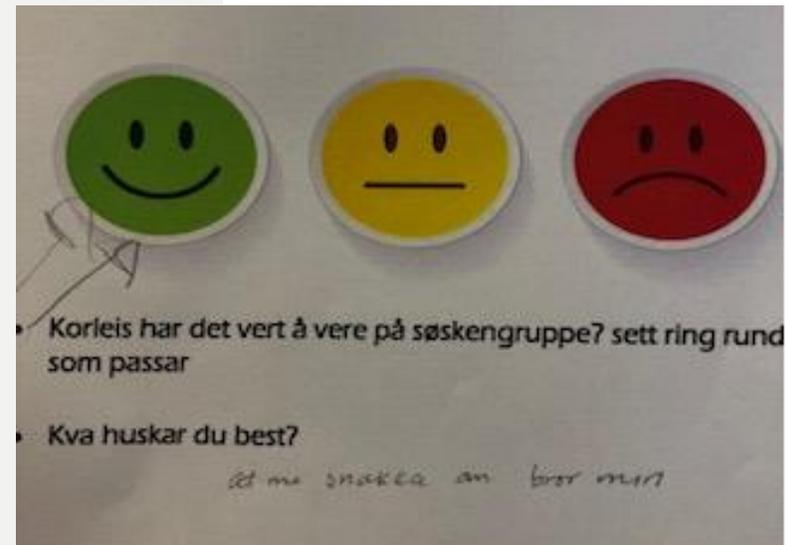
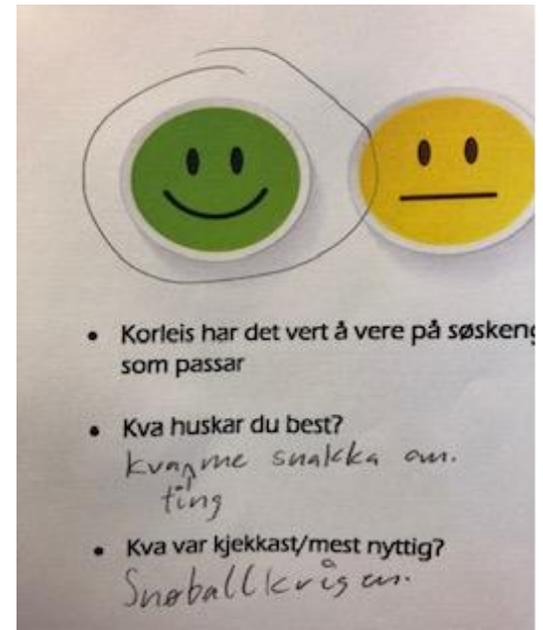
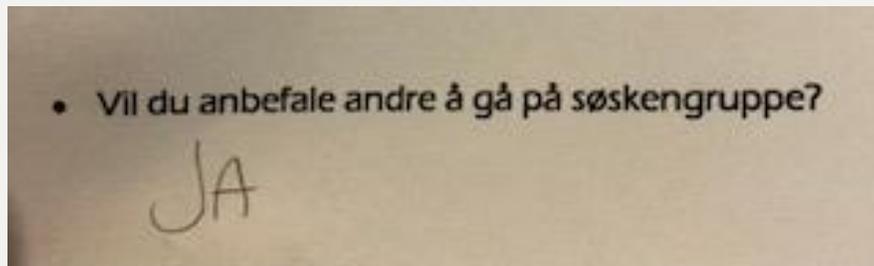
Alt er ikkje likt for alle, men det finst sikkert ting i boka du kan kjenne deg igjen i.

Du kan bruka boka som du sjølv vil, men det kan hende du trenger hjelp av ein vaksen til å fylle ut og skriva ned ting.

Mange plassar er det sett av plass kor du kan teikna eller skriva. Her bestemmer du sjølv kva du vil gjera.

- **Erfaringar fram til no**

- Utdrag frå evaluering skjema etter gruppa var ferdig:

- **Vegen vidare på Bømlo 😊**

**TAKK FOR AT AKKURAT DU VAR MED PÅ GRUPPA!
DET HAR VERT VELDIG KJEKT Å BLI KJENT MED DEG OG ME SYNES
DU ER TIPP TOPP TOMMEL OPP.
..... ER HELDIG SOM HAR DEG SOM.....**

HELING BRITT MARI, LINN THERESE OG TINA

Erfaringsdeling & Panelsamtale

- **Hvordan bidra til mestring hos Barn som pårørende?**
  - Etne Kommune deler erfaring med Skilsmissegrupper

Skilsmissegrupper

- www.vfb.no
- Treff andre i same situasjon
- Formidle egne ynskjer og behov til foreldre
- Meistring til å møte kvardagen
- Etablering, rekruttering, erfaring Etne
- Evaluering ungsinn.no

Erfaringsdeling & Panelsamtale

- **Hvilke tilbud har min avdeling/kommune?**
  - Helse-Fonna deler info om veiledning- og informasjonshefte for barneansvarlige

Hvilke tilbud har min avdeling?

**Et veiledning- og informasjonshefte for deg som er
barneansvarlig i Helse Fonna**

Hva er en barneansvarlig?

- Har som oppgave å veilede kolleger i arbeidet med å ivareta pasientens barn, søsken, familie og etterlatte.

Hovedregelen er at barneansvarlig personell veileder og støtter arbeidet uten å overta ansvar for kollegaer.

Mer utfyllende informasjon finnes på følgende nettside;

[Barneansvarlig personell i spesialisthelsetjenesten
\(kompetansebroen.no\)](http://kompetansebroen.no)

Hva skjer i avdelingen?

- Det er helsepersonell med ansvar for pasientens behandling som har ansvaret for at pasientens barn og søsken får informasjon og nødvendig oppfølging.
- Kartlegge om den som er innlagt har mindreårige barn eller søsken. Dette må dokumenteres i DIPS! Det er ikke nok kun å skrive i pasientens journal – det må skrives et eget notat.
- Gjennomføre den viktige samtalen, og denne skal også dokumenteres. Dette er noe man kan øve seg på, sammen med kolleger (se under «Tips og råd», s. 6 og 7)
- Viktig at dette blir lagt fram på en måte som viser at man vil hjelpe.
- Barn og søsken har krav på å bli inkludert. Det skaper mer trygghet og forutsigbarhet i en allerede stressende situasjon.

Registrere i pasientopplysningsbildet om de har barn/søsken under 18 år

Skjema i DIPS:

Barn som pårørende (0-18) kartlegg_b – kartleggings skjemaet fylles alltid ut
Barn som pårørende barnenotat – hvis en gjør noen tiltak

Veien videre – hvem tar en kontakt med?

Tips og råd

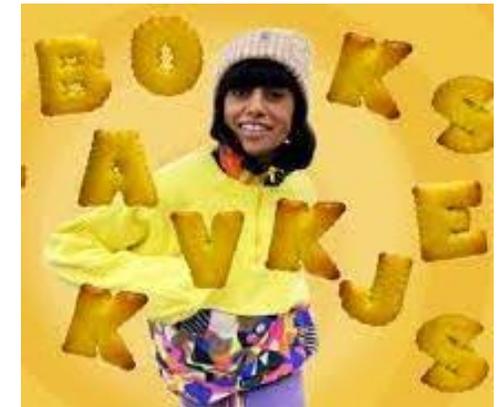

Erfaringsdeling & Panelsamtale

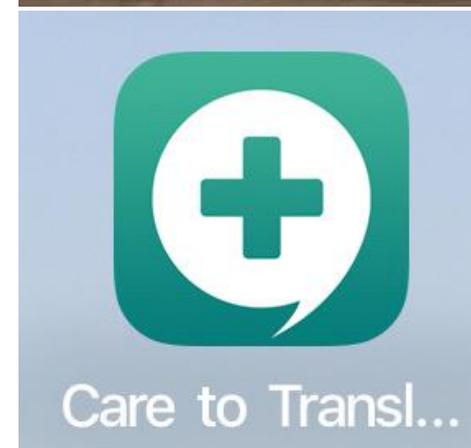
- **Hvordan samhandle med andre avdelinger, eller i egen kommune?**
  - **Andre innspill fra dere?**
-

Tips og verktøy fra Nettverksgruppen

- www.snakketoyet.no
- www.blakors.no
- www.snakkemedbarn.no
- App'en "Meg også"
- Film "Alfred og skyggen"
- Veiledningscenteret for pårørende Haugesund

Om ADHD for barn

Øversettelses App

Temanummer 2/2022

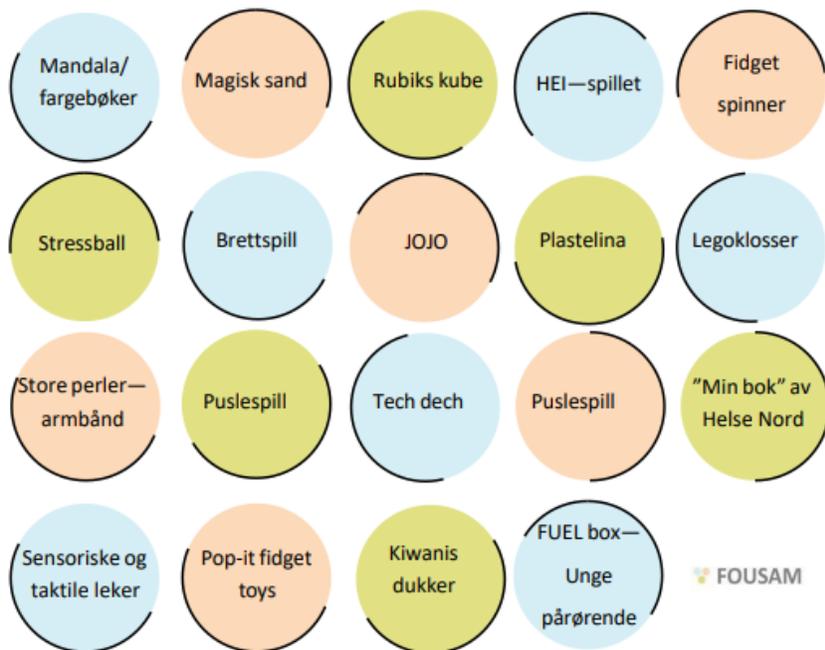
«Samtalekasse» - Barn og unge

Dette er et samarbeid med Ungdomsrådet i Helse Fonna HF, og Arbeidsutvalget for Nettverket Barn som Pårørende.

Vi har sammen utarbeidet en oversikt over hva som er smart å ha tilgjengelig på kontor etc. når en skal ha samtaler med barn og unge.

Hva kan bidra til at samtalen går enklere, hvordan skape et trygt sted å åpne seg? Hvordan komme raskere tett på, og nærmere barn og unge?

Dette er aktiviteter som barn og unge kan holde på med mens det prates og kommuniseres. Av erfaring er det lettere å fortelle, og åpne seg, når en slipper å sitte rett opp og ned, og holde blikkontakt hele tiden. Det å kunne være opp-tatt av noe praktisk/ en gjenstand er et godt hjelpemiddel for barn og unge.

Oppsummering og veien videre...

Leiar Linn T. Olaussen:
linn.therese.olausen@bomlo.kommune.no
Tlf: 48862577

Nestleiar Anne Kjersti Larsen:
anne.kjersti.larsen@helse-fonna.no
Tlf: 91881831

Ungdomsrådet ved Siv Emberland:
siv.Emberland@haugnett.no
Tlf: 98485135

Elin Grindheim Hovda:
elin.grindheim.hovda@etne.kommune.no
Tlf: 488 92 022

Anne B. Rønnevik:
anne.bjelland.ronnevik@haugesund.kommune.no
Tlf: 48991913

Anne Birgitte B. Ruus:
anne.birgitte.bodtker.ruus@helse-fonna.no
Tlf: 90791934

Arnhild Lura
arnhild.lura@helse-fonna.no
Tlf: 52732124

Takk for i dag!

Bilde: Lisa Aisato, google.com